

történetének néhány érdekes epizódját.

A könyv további fejezetei a 6-14 évesek műelemző képességét vizsgáló kutatások eredményeivel ismertetik meg az olvasót, összehasonlítást téve a magyar, az angol, az amerikai és a német tapasztalatok között.

Végezetül a pedagógusok elképzeléseiről, vágyakról és megvalósuló programokról tudósít a szerző. Az ismertetett programok jó ötleteket adhatnak azoknak a pedagógusoknak, akik közelebb akarják vinni tanulóikat a műalkotásokhoz.

Amikor napjainkban ismét kísért az analfabétizmus – igaz, a funkcionális analfabétizmusnak nevezett speciális válfaj – réme, amikor az általános iskolai szaktanárok mindennapos élménye, hogy diákjaik azért nem tudják a történelmet, a fizikát, a kémiát stb. mert az olvasás technikai problémát jelent számukra, különös érdeklődésre tarthat számot Arató Ferenc könyve, az Olvasás pedagógiája.

Az olvasni tudás a tanulás, az önművelődés, a kutatás nélkülözhetetlen eszköze, és ezért a pedagógia elméleti és gyakorlati kérdése. A szerző ennek megfelelően először bevezet a fogalmak értelmezésének világába, majd ismerteti a felmerülő módszertani problémákat, és e problémák tudományterületi határait. Ezután ad széles körű áttekintést az olvasástanítás történetéről, kiemelve a fontosabb eszmék és áramlatok hatásait.

A könyv harmadik része az olvasás élettani és pszichológiai alapjait vázolja fel, és ezen az alapon tárgyalja az olvasás tanulásának és tanításának didaktikai, módszertani útját.

Végezetül részletes leírást kapunk a szerző által 1970 és 1982 között végzett kísérletről, és a kísérlet alapján kidolgozott modellről.

A könyvek megrendelhetők az alábbi címen: Közoktatási Kutatások Titkársága, Budapest XIII. Victor Hugo u. 18-22.

Zenei nevelésünkről

"Kodály Zoltán zenepedagógiai eszméi a kilencvenes években" – címmel rendezett tanácskozást a Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet december 14-én. A mintegy félszáz résztvevő a magyar zenei élet és a pedagógia különböző területeit reprezentálta, valamennyien országosan, sőt nemzetközileg elismert szakteknétek. A téma különösen aktuális most, amikor a kérdés így vetődik fel: *lesz-e egyáltalán helye a zenei nevelésnek* a következő évek-évtizedek közoktatásában, nem veszítjük-e el végleg azokat az eredményeket, melyeket – ha sok ellentmondás között is – az utóbbi fél évszázadban mégiscsak elértünk? Vajon a piaccgazdaságra való áttérésnek nem lesznek-e végzetes következményei a humán kultúra terén? Ahogyan az egyik hozzászóló szellemesen megjegyezte: a művészet templomát ismét ellepik a kufárok – igaz, most menedzsereknek hívjuk őket...

Nos, a vélemények szembesültek a tanácskozáson: egyesek nagyon borúlátóan ítélték meg a helyzetet, mások bizakodóbban nyilatkoztak meg. Albert Schweitzert idézte valaki, aki állítólag azt mondta: "Tapasztalataim alapján pesszimista, hitem és célkitűzéseim szerint optimista vagyok".

Abban mindenki egyetértett, hogy a pedagógia jövőjének a kulcsa a tanárok kezében van, éppen ezért a *legfontosabb feladat a pedagógusképzés mennyiségi és*

főleg minőségi fejlesztése, a képzés minden szintjén. A derülátó hozzászólások éppen az itt jelentkező – talán szerény, de látható eredményekre hivatkoztak.

Felvetődött: továbbra is a népdalok, a nemzeti hagyomány álljon-e az oktatás középpontjában? A *népdal* mint magasrendű művészi minőség és mint a magyarságtudat hordozója – *alapvetően fontos szerepet kell kapjon ezután is.* De kérdés, milyen elgondolással adjuk a gyerekeknek a dalanyagot: didaktikai vagy esztétikai céllal? Ne tegyük a népdalt – sem a klasszikus anyagot – „olvasógyakorlattá”! – csendült ki több hozzászólásból. Találjuk meg az érintkezési pontokat népzene és műzene, népzene és más tárgyak ismeretanyaga között! – fejtette ki szemléletesen és meggyőzően az egyik résztvevő.

Az utóbbi időben hallhatók olyan hangok, hogy vonjuk be az oktatási anyagba a populáris zene termékeit is, hiszen ez vonzóvá tenné az énekórát a gyerekek számára. A tanácskozás közös álláspontja volt: bár nem szigetelhetjük el a tanulókat az őket körülvevő tömegzenétől, az oktatásban továbbra is az *értékkorientáltság legyen a központi elv.* Egy indulatos hozzászóló megfogalmazása szerint: amíg nem kérdezzük meg a gyerektől, a napköziben tejet, sört vagy pálinkát akar-e, addig ne vitatkozzunk arról se, tanítsunk-e könnyűzenét az iskolában!

Megtudtuk, hogy nemrégiben Bécsben, az osztrák zenepedagógusok országos tanácskozásán Yehudi Menuhin kijelentette: a jelenleg létező zeneoktatási rendszerek közül az úgynevezett „Kodály-módszer” a legjobb, a legeredményesebb. A mi számunkra bizonyos, hogy *Kodály alapelvei a jövőben is érvényesek lesznek, az alaptantervben tehát meg kell őrizni a koncepció lényegét.* Hogy ez ne csupán pár tucat elkötelezett szakember szűk körének a belügye maradjon, felvetődött egy szervezet létrehozásának a gondolata, mely hasonló lenne a huszas-harmincas években a Bárdos Lajos, Ádám Jenő, Kerényi György és mások nevével fémjelzett mozgalomhoz. Ez egyrészt hivatalos fórumokon lépne fel a *keretek megőrzéséért*: az óraszámokért, az ének-zenei iskolák fennmaradásáért, másrészt öntevékenyen, az egész országra kiterjedően harcolna a helyi közösségek, önkormányzatok meggyőzésével a *zenei nevelés jelentőségének elismertetéséért.*

KÖRBER TIVADAR